

ลำดับที่ 31.

การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะจะมีผลเป็นการเพิกถอน ป่าสงวนแห่งชาติ

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

1. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไม่ได้มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ

ทันที พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเพียงการกำหนดขอบเขตของที่ดินที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น เพียงแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าสงวนเพียงแต่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 นั้น กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นผู้ดำเนินการแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และ ส.ป.ก.มีหน้าที่จะต้องกันพื้นที่ที่ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ตามความเหมาะสมแต่ละพื้นที่ส่งคืนให้แก่กรมป่าไม้ตามติดตามรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 ต่อไป

2. ความหมาย ของความว่า “.....เมื่อ ส.ป.ก.จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม....” นั้น มีความหมายเพียงว่า เมื่อ ส.ป.ก. มีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแน่นอนแล้ว และ ส.ป.ก. มีแผนงานพร้อมทั้งบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวก็จะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะที่ดินในแปลงนั้น

2.26(4)

(31)

ด่วนที่สุด

No. ๐๑

ที่ นรา 0601/214

รับที่	๔๕๒
วันที่	๑๗.๐๘.๖๖
เวลา	๑๖.๓๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ท่าซักรังหัน กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

กองทุนต่างๆ

3/3

จำนวน..... 19 ๑๘.๘๓๘

14.45

พ.ศ. ๒๕๓๘

เบิกจ่าย	19 ๑๘.๘๓๘
คงเหลือ	14.45

เรื่อง หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

เรียน เลขานุการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ถึงดังนี้ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นรา ๐๖๐๑/ป ๖๙๘๙
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินที่จะมีผลเป็นการเด็ดขาด
ปัจจุบันแห่งชาติ

ตามหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ถึงดังนี้ สำนักงานฯ
แจ้งให้ทราบว่า ภาระท่วงทุนและสหกรณ์ขอให้สำนักงานฯ ให้ความเห็นชอบในปัจจุบัน
ที่ออกหมายเกี่ยวกับผลของการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติกำหนดเขต
ปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ปัจจุบันแห่งชาติรวม ๒ ประการ ดังนี้

(1) เมื่อคณะกรรมการที่ดินดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ปัจจุบันแห่งชาติ
ป้าจดป้ายนั่งแล้ว ต่อมามีพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว (หรือมี
พระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินที่ใช้บังคับในท้องที่นั้นไปก่อนแล้ว) พระราชบัญญัติ
กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการเด็ดขาดปัจจุบันแห่งชาติแปลงนั้นทันที หรือไม่
ประการใด

(2) ความว่า "...เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนี้ไปดำเนินการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้พระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเด็ดขาด
ปัจจุบันแห่งชาติ..." ข้อความที่ขัดเส้นได้ หมายถึง เมื่อ ส.ป.ก. ดำเนินการ

X

3/1

ส่วนราชการและออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ในพื้นที่แปลงนี้เรียบเรียงแล้ว หรือ
หมายถึง เมื่อ ส.ป.ก. มีแผนงานที่จะสำรวจแปลงดังต่อไปนี้ในพื้นที่
แปลงนี้ หรือหมายถึง เมื่อ ส.ป.ก. กำลังดำเนินการสำรวจวัดแปลงดังต่อไปนี้
ของราชบูรนีพื้นที่แปลงนี้ หรือมีความหมายครอบคลุมเพียงใด และสำนักงานฯ
ได้ออกให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดตั้งผู้แทนไปร่วมชี้แจงข้อเท็จจริง^๑
ดังความแจ้งอย่างด้วยแล้ว นั้น

บันทึก คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย สมชที่ ๖)นิจารยา
ปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้วมีความเห็น ดังนี้

(1) พระราชนครินทร์เป็นการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไม่ได้มีผล เป็นการเด็ดขาด
ป่าสgewนแห่งชาติที่นี้ เพราะเมื่อการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติกำหนดเขต
ปฏิรูปที่ดินแล้ว พระราชนครินทร์เป็นการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเพียงการกำหนดเขตของ
ที่ดินที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ไม่ได้มีผล เป็นการเด็ดขาดป่าสgewนแห่งชาติที่นี้
พื้นที่ป่าสgewนแห่งชาติยังคงเป็นพื้นที่ป่าสgewนแห่งชาติอยู่เช่นเดิม เพียงแต่นักงาน
เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าสgewนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 นั้น
กฎหมายกำหนดให้นักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2518 บูรณาการแก้ไขพื้นที่ป่าสgewนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสgewน
แห่งชาติ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีหน้าที่จะต้องกันพื้นที่ที่ใช้
ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ตามความเหมาะสมสมควรแต่ละพื้นที่ส่งคืนให้แก่กรมป่าไม้ตามมติ
คณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๗ ดังไป

(2) สำหรับความหมายของความว่า "...เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใด
ในส่วนนี้ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..." นั้น ความดังกล่าวมีความหมาย
เพียงว่า เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใด
ในเขตที่ประกาศในพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
แห่งนั้นแล้ว และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณ
เพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชนครินทร์เป็นการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าวก็จะมีผล
เป็นการเด็ดขาดป่าสgewนแห่งชาติเฉพาะที่ดินในแปลงนี้

ราษฎร์เชื่อถือความเห็นปัจจุบันที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือชี้
และในการพิจารณาเรื่องนี้มีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้และส้านักงาน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) และผู้แทนส้านักนายกรัฐมนตรี (ส้านักเลขาธิการ
คณะกรรมการรัฐมนตรี) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง ส้านักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้ง
ผลการพิจารณาไปยังส้านักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบรายเบื้องต้นแล้ว
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

๒๐๗๖

(นายไนมตร์ ตันเต็มทรัพย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส้านักงานเลขาธิการกรม

โทร. 2220206-9

โทรสาร 2241401

2263611-2

ผู้จัด
สืบต่อ

๑๘๗๗.๙๖

มันทึก

เรื่อง กิจกรรมก่อการบ้านและสหกรณ์ที่จังหวัดเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กช 0737.1/13265
ลงวันที่ 23 พฤษภาคม 2537 หารือมาธังสานักงานคณะกรรมการคุณธรรมคุ้มครองฯ ความว่า
ด้วยรัฐบาลมีนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินในที่ดินของรัฐประจำต่าง ๆ ให้สามารถ
ครอบคลุมพื้นที่ได้โดยเฉลี่ยปีละประมาณ 4 ล้านไร่ ประกอบกับมติคณะกรรมการคุ้มครองฯ เมื่อ
วันที่ 4 พฤษภาคม 2536 ให้กรมป่าไม้มอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้สาธารณะ
ที่เสื่อมสภาพแล้ว มีราชอุปราชกิจศรัทธาทักษิณ ให้ ส.ป.ก.นำไปปฏิรูปที่ดิน จาก
นโยบายรัฐบาลดังกล่าว กรมป่าไม้ได้รายงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผังมอบ
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในส่วนจ้างนกเป็นเขตพื้นที่ป่าที่เนาจะสมต่องการเกษตร และเขต
พื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ ให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน มีจุดมุ่งหมายดังนี้
ประมาณ 44 ล้านไร่ ซึ่ง ส.ป.ก.ได้นำพื้นที่ดังกล่าวไปประกันด้วยราษฎรคุณธรรมคุ้มครองฯ
ก่อหนดเชบปฏิรูปที่ดินแล้วบางส่วน และบางส่วนอยู่ในระหว่างเร่งรัดดำเนินการ
แต่เนื่องจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (พื้นที่ป่าที่เนาจะสมต่องการเกษตรและพื้นที่ป่า
เพื่อเศรษฐกิจ) ที่กรนป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินนี้ กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายให้กรนป่าไม้มอบให้ทึ่งพื้น ทำให้พื้นที่บางส่วนที่กรนป่าไม้
มีภาระผูกพันตามรายเบี้ยน และกฎหมาย (พื้นที่อนุญาตให้ประทัยชนิดตามกฎหมายว่าด้วย
ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ส่วนป่า หมู่บ้านป่าไม้ พื้นที่ สพก.) และพื้นที่บางส่วนที่มีสภาพป่า
อยู่ในพื้นที่ที่กรนป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก.ด้วย ทั้งกรณีบันทัดลังครึ่ง กรมป่าไม้ได้แจ้งให้
ส.ป.ก.ทราบด้วยว่าจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามรายเบี้ยน กฎหมาย นโยบาย
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และไม่เข้าดำเนินการในพื้นที่ที่มีสภาพป่า แต่ขอร่วม
เมื่อ ส.ป.ก.ดำเนินการประกันด้วยราษฎรคุณธรรมคุ้มครองฯ ให้ ส.ป.ก.
ได้ประกาศคลุมกับพื้นที่ที่กรนป่าไม้มีภาระผูกพันตามรายเบี้ยน กฎหมาย และพื้นที่ที่มีสภาพป่า
ด้วย ทำให้มีปัญหาว่า พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติส่วนที่พระราชทานคุณธรรมคุ้มครองฯ ก่อหนดเชบปฏิรูปที่ดิน
ประกาศคลุมกับทั้งหมดนี้ จะพื้นจากการเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามนัยมาตรฐาน 26 (4)
ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินหรือไม่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับราชบัญชีจากกรมป่าไม้ว่า กรมป่าไม้ที่
ดำเนินการป่าไม้ในพื้นที่ที่มีพระราชบัญชีกำหนดเขตป่าไม้ที่ดินคลุมทับแล้ว
กรมป่าไม้มีความเห็นว่าไม่น่ามีผลทั่วไปให้ตัดนิ้นพันจ้าอกการเป็นป่าสงวนแห่งชาติกันที่
ทราบโดยที่ ส.ป.ก. ไม่เข้าค่าเนินการป่าไม้ที่ดินในบริเวณนี้นั้น แต่อย่างไรก็ตาม
เนื่องจากจังหวัดท้องที่ได้นำร่องป่าไม้ทั้งป่าฯ ในทางปฏิบัติลงกล่าวข้างต้น
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงเห็นควรหารือสานักงานคณะกรรมการกำกฤษฎีกา
เกี่ยวกับมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติการป่าไม้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระบรมราชโองการป่าไม้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ดังนี้

1. เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการป่าไม้ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
ป่าฯ ใดป่าหนึ่งแล้ว ต่อมาเมืองราชบัญชีกำหนดเขตป่าไม้ที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว (หรือเมือง
ราชบัญชีกำหนดเขตป่าไม้ที่ดินใช้บังคับในท้องที่นั้นไปก่อนแล้ว) พระบรมราชโองการ
กำหนดเขตป่าไม้ที่ดินจะมีผลเดือนกันยายนป่าสงวนแห่งชาติแปลงนั้นกันที่ หรือไม่ ประกาศใช้

2. ความว่า "... เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนใดไป
ดำเนินการป่าไม้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้พระบรมราชโองการกำหนดเขตป่าไม้ที่ดินนี้ผล
เป็นการเดือนกันยายนป่าสงวนแห่งชาติ...." ข้อความที่มีดังนี้ดัง เมื่อ ส.ป.ก.
ให้ดำเนินการสำรวจรังวัดและออกเอกสาร ส.ป.ก. 4-01 ในพื้นที่แปลงนั้นเรียบร้อยแล้ว
หรือหมายถึงเมื่อ ส.ป.ก. มีแผนงานที่จะสำรวจแปลงที่ดินของราชบูรพาในพื้นที่
แปลงนั้น หรือหมายถึง เมื่อ ส.ป.ก. ก่อสร้างดำเนินการสำรวจรังวัดแปลงที่ดิน
ของราชบูรพาในพื้นที่แปลงนั้น หรือมีความหมายครอบคลุมเพียงใด

คณะกรรมการกำกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คดีที่ 6) ผู้ตรวจตราป่าไม้ฯ
ขอหารือดังกล่าวโดยพึงดำเนินการดังนี้ เกี่ยวกับเรื่องของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(กรมป่าไม้และสานักงานการป่าไม้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) และผู้แทนสานักนายกรัฐมนตรี
(สานักเลขานุการคณะกรรมการดังต่อไปนี้) แล้ว ผู้แทนสานักงานการป่าไม้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
จะแจ้งแก่เกี่ยวกับเรื่องเพื่อทราบ ได้คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2536 อนุญาต
ให้ดำเนินการป่าไม้ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ได้จำแนกไว้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับ
การเกษตร (ดูน. ๙) ซึ่งสานักงานการป่าไม้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังการป่าไม้ที่ได้

ค่าเนินการตามมติคณะกรรมการพัฒนาดิจิทัลในเรื่องนี้ร่วมกันโดยไม่มีปัญหาในการปฏิบัติต่อข้างใด แต่ต่อมาคณะกรรมการพัฒนาดิจิทัลเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 อนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (เขต อ.) กรมป่าไม้ได้เร่งรัด ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทำให้มี สามารถตรวจสอบพื้นที่จริงในขณะส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นเหตุให้กรมป่าไม้ มีได้กันพื้นที่ที่กรมป่าไม้มีภาระดูแลพื้นที่เกษตรกรรมหรือส่วนราชการ พื้นที่สวนปา ที่มี สภาพป่า และพื้นที่ภาระของกรมป่าไม้อื่น ๆ กรมป่าไม้เกรงว่าอาจมีปัญหาในการ ปฏิบัติหากพัฒนาราชการดูแลภาระก่อหนี้ เดชะปฏิรูปที่ดินมีผล เป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ กันที่ ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เห็นว่า ไม่น่าจะมีปัญหาในการปฏิบัติ แต่ถ้ายังใช้ประโยชน์สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของมีความเห็นว่า พระราชน กฤษฎีกาภักดิ์ก่อหนี้เดชะปฏิรูปที่ดินไม่มีผล เป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติกันที่ ดังนั้น แล้วแต่ว่าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีแผนงานและงบประมาณที่จะ ดำเนินการปฏิรูปในพื้นที่นี้เมื่อไร

สำหรับปัญหาที่ 1 นั้น กรรมการบริหารกองทุนฯ 俗ที่ 6 เห็นว่า ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับมติคณะกรรมการพัฒนาดิจิทัลในเรื่องนี้ปรากฏว่า คณะกรรมการพัฒนาดิจิทัลเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2537 อนุมัติความต้องการของทางรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจที่เห็นควรอนุมัติให้กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตเศรษฐกิจ เสื่อมโทรม โดยให้รับความเห็นชอบคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติไปดำเนินการ ดังนี้

1. การสำรวจและวัดเนื้อที่ออกเอกสารลักษณ์ ส.ป.ก. 4-01 ในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติในเขตเศรษฐกิจเสื่อมโทรม ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.) ดำเนินการเฉพาะในพื้นที่มีราชบุรีอยู่รอบทิศท่าว่าท่ามัน

2. สำหรับพื้นที่ที่ยังไม่มีราชบุรีอยู่รอบทิศท่าว่าท่ามัน พื้นที่ที่มีสภาพและลักษณะ ทำการเกษตรไม่ดีมีค่า พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนำเรือน แล้วพื้นที่ที่ควรหักษ์ไว้ เพื่อให้ทุกคนใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้น ให้กันไว้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ ตามความ เห็นของสหกรณ์และผู้ที่ เช่น สันบสนุนให้เอกสารและประชุมในท้องถิ่นปลูกสร้าง สวนปา จัดเป็นที่เพาะชำกล้าไม้ จัดเป็นป่าสุนัขสำหรับผลไม่องเชิงป่าอยู่ที่ร่วมกัน จัดเป็นสวนรักษาดูแล เป็นต้น

3. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.บ.ก.) ร่วมกับกระทรวงอุดรธานีร่วมกับ
ผู้จัดการทั่วไปของมาชปธิรูปที่ดินเพื่อให้สามารถพัฒนาการรับประทานในพื้นที่ที่อยู่ในเขต
ปธิรูปที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ

กรณีการค่าเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการดังนี้ ยกเว้นมาตรา 26¹ (4) แห่งพระราชบัญญัติการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2532 กำหนดขั้นตอนการค่าเนินการไว้ว่า เมื่อคณะกรรมการเครื่องมือที่ดินดำเนินการ
ปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเชื้อป่าสงวนแห่งชาติส่วนใหญ่แล้ว สานักงานการ
ปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงจะดำเนินการตราพระราชบัญญัติการดำเนินการดังนี้
ใช้บังคับในท้องที่นั้น เพื่อนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
และบกบัญญัติมาตรา 26² วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีดังต่อไปนี้
ในการค่าเนินการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา 26³ (4) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
-----+-----

๑-๓ มาตรา 26 เมื่อได้มีพระราชบัญญัติการดำเนินการดังนี้
ในท้องที่ได้แล้ว

๗๘๔	๗๘๕
-----	-----

(4) ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อคณะกรรมการเครื่องมือที่
ดำเนินการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใหญ่แล้ว เมื่อ
ส.บ.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้
พระราชบัญญัติการดำเนินการดังนี้
และให้ ส.บ.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้
โดยไม่ต้องดำเนินการเดิกถนนก่อนหากป่าสงวนแห่งชาติ

เพื่อประโยชน์ในการค่าเนินการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตาม (4)
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
ป่าสงวนแห่งชาติ และมีอำนาจในการให้เช่าที่ดินอันเป็นป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวได้
และให้ค่าเช่าที่ได้มาจากการปธิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำมพระราชนูกุฎิการบปิรุปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นหนังงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติป่าส่วนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และมีอำนาจในการให้เช่าที่ดิน อันเป็นป่าส่วนแห่งชาติตั้งกล่าวไว้ และให้ค่าเช่าที่ดินมาหากเป็นของกองทุนการบปิรุป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบกับมาตรา 25⁴ แห่งพระราชบัญญัติการบปิรุปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบปิรุปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ที่บัญญัติว่า การกำหนดเชลที่ดินให้เป็นเชล บปิรุปที่ดินให้ตราเป็นพระราชบัญญัติการบปิรุปที่ดินที่จะดำเนินการบปิรุป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งเมื่อได้มีพระราชกฤษณ์ถือการกำหนดเชลบปิรุปที่ดินใช้บังคับแล้ว

“มาตรา 25 การกำหนดเชลที่ดินในท้องที่ให้เป็นเชลบปิรุปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติฯ”

ในพระราชบัญญัติกำหนดราคานี้ ให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุ ท้องที่ที่อยู่ในเขตบปิรุปที่ดินแบบทักษะพระราชบัญญัตินี้ด้วย แผนที่ตั้งกล่าวให้ถือเป็น ส่วนหนึ่งพระราชบัญญัติฯ

การกำหนดเชลที่ดินให้เป็นเชลบปิรุปที่ดินตามราคานี้ ให้กำหนดโดยราย ที่ดินที่จะดำเนินการบปิรุปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของ ตำบลหรืออำเภอเป็นหลักที่ดี โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตบปิรุปที่ดินในเขตท้องที่ อ่าาเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินป่าอยู่ในเขตของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การอยู่อาศัย หรือต้องเข้าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็น จำนวนมาก ตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกตที่ในการจัดอันดับความสำคัญในการ กำหนดเขตอย่างหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตบปิรุปที่ดินนั้น ให้ หมายถึงเฉพาะที่ดินอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ให้ดำเนินการบปิรุปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่ดิน แปลงให้ดำเนินการ สารวจที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และวางแผนการเพื่อดำเนินการบปิรุปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ให้เสรีจ้ายในสานมีนับแต่วันที่พระราชนูกุฎิฯใช้บังคับ

มาตรา 27^๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ข้อสัญญาที่นี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปสำรวจตรวจสอบ บังคับเลิก หรือชุดร่องแนวและต่ำเนินการอัน ๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินได้

จากข้อเท็จจริงและบทบัญญัติตั้งกล่าวจะเห็นได้ว่า เมื่อการประกาศใช้มังคบพระราชบัญญัติการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว พระราชนครบาลต้องกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นเพียงการกำหนดขอบเขตที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเท่านั้น ไม่ได้มีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติทันที ผู้ที่ป่าสงวนแห่งชาติซึ่งคงเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ เช่นเดิม เนื่องแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 นั้น กฤษณาภัยกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นผู้ดำเนินการแทนพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฤษณาภัยว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีหน้าที่จะต้องกันพื้นที่ที่ใช้ในกิจกรรมของกรมป่าไม้ตามความเหมาะสมสมของแต่ละพื้นที่ส่งต้นให้แก่กรมป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ด้วย

มาตรา 27 เมื่อได้มีพระราชบัญญัติการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้มังคบฯ ในท้องที่ใดแล้ว กماข้างต้นบัญญัติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ชี้บัญชีที่ดินร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจตรวจสอบฯ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบเสียก่อน

(2) ท่าเเตร่องหมายยื่นเขตห้ามรื้อแนวเขตโดยมีคนลักษณะหรือชุดร่องแนวในกรณีที่ต้องสร้างหมุดลักษณะการแผนที่ในที่ดินของผู้ใด ที่ให้มีอำนาจสร้างหมุดลักษณะลงได้ตามความจำเป็น

เมื่อมีความจำเป็นและโดยส่วนราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจชุดดัง

ส่าງรับมีฤทธิ์ 2 นี้น กรรมการร่างกฎหมาย คดีที่ 6 เห็นว่า ความหมาย
ของความว่า "...เนื้อ สปก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนี้ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม..." มีความหมายเพียงว่า เมื่อสานักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรมมีความพร้อมที่จะนำที่ดินแปลงใดในเขตที่ประกาศในพระราชบัญญัติฯ
กำหนด เช่นปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแห่งนั้นแล้ว ล้วนสานักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมมีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการได้ทันที พระราชบัญญัติฯ
กฤษฎีกาถ้าหนด เช่นปฏิรูปที่ดินดังกล่าวก็จะมีผลเป็นการเด็ดขาดในปัจจุบันนั่น
ที่ดินในแปลงนั้น

2. ๒๖๗๙

(นายไนมดี ตันเต็มกรรชย์)
เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สานักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน 2538

11/2537
พ.ศ.๒๕๓๗
รายงานการรวม
แผนงานประจำปี
ด้านท่องเที่ยว
ที่ กน ๐๗๓๗.๑ / ๑๓๒๖๕

(มีผล)

ก.๔
ลงวันที่ /

ฉบับที่..... 142
วันที่..... 26 / พค. / ๒๕๓๗
เวลา..... ๑๓:๓๐ น.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๗

เรื่อง หารือคณะกรรมการจัดทำเกียรติบัตร ๒๖ (๔) แห่งพระราชนูญติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชนูญติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการจัดทำเกียรติบัตร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการส่วนราชการ เอกสารที่ได้รับจำนวน ๑ ชุด

X คำบรรยายตามที่ได้รับทราบในวันนี้ ให้สามารถ
กล่าวคุณภาพได้โดยเฉลี่ยเป็นค่าประมาณ ๔ ล้าน/or ประมาณกับมติคณะกรรมการที่เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม
๒๕๓๖ ให้กรมป่าไม้มอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าไม้ดาวรที่เสนอสภาพแวดล้อมว่า มีรากฐานเข้าสู่กรองท่ากิน
อยู่ ใน ส.ป.ก.นำไปปฏิรูปที่ดิน จำนวนโดยประมาณ ๕๐๐ ไร่ ที่ดินที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ
และสหกรณ์ ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในส่วนที่แยกเป็นเขตพื้นที่เหมาะสมของการเกษตร และเชือ
พื้นที่เพื่อเศรษฐกิจ ใน ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ปัจจุบันมีไปแล้วประมาณ ๔๔ ล้าน/or
ซึ่ง ส.ป.ก.ได้นำที่ดังกล่าวไปประกาศพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินแล้วบางส่วน และบางส่วน
อยู่ในระหว่างเร่งรัดดำเนินการ แต่เนื่องจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (พื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตร
และพื้นที่เพื่อเศรษฐกิจ) ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินนั้น กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ มีนโยบายให้กรมป่าไม้มอบให้ทั้งหมด ทั้งพื้นที่ป่าสงวนที่กรมป่าไม้มีภาระยกทันทีและเบี้ย
กู้ภัย (พื้นที่อนุญาตใช้ประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ส่วนป่า พื้นที่ป่าไม้ พื้น
ที่สห.) และพื้นที่บางส่วนที่มีสภาพป่า ออยู่ในพื้นที่ที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก.ด้วย ซึ่งการมอบแหล่งครอง
กรมป่าไม้ได้แจ้งให้ ส.ป.ก.ทราบด้วยว่าจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ กู้ภัย นโยบาย นโยบาย
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และไม่เข้าดำเนินการในพื้นที่มีสภาพป่า แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อ ส.ป.ก.
ดำเนินการประกาศพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.ได้ประกาศความพึงพอใจที่กรมป่าไม้มี
ภาระยกทันทีตามระเบียบ กู้ภัย และพื้นที่มีสภาพป่า ด้วย ท่าให้มีปัญหา ที่พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติส่วนที่

/ พระราชนูญติการท่านค ...

พระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ประกาศคดุมพื้นที่ดิน จะพนจากการเป็นป่าสงวนแห่งชาติ
ตามนี้มาตรา 26 (4) ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินหรือไม่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับรายงานจากกรมป่าไม้ฯ กรณีที่ป่าสงวนแห่งชาติ
บางสวนที่ในพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินกลับเข้าแล้ว กรมป่าไม้มีความเห็นว่าไม่น่าจะทำให้
ที่ดินนั้นพนจากการเป็นป่าสงวนแห่งชาตินี้ ทราบโดย ส.ป.ก. ไม่เข้าค่าเบินการปฏิรูปที่ดินในเชิงริเริ่ม
แทน แต่ยังไงก็ตาม เนื่องจากจังหวัดท้องที่ให้หารือกรมป่าไม้มีปัญหาในทางปฏิบัติคัดกรองข้างตน
รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาด้วย จึงเห็นควรหารือสำนักงานคณะกรรมการอัญชีกาก่อนแก้ไข^{กัน}
มาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. 2532 ดังนี้

1. เมื่อคณะกรรมการที่ดินที่ค่าเบินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าไม้ฯ แล้ว
พอกามีพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว (หรือพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน^{ให้มั่งคั่นในห้องหันไปก่อนแล้ว}) พระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลให้ถอนป่าสงวนแห่งชาติ
แปลงนั้นทันที หรือไม่ ประการใด

2. ความว่า "... เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในสวนนั้นไปค่าเบินการปฏิรูปที่ดิน^{เพื่อเกษตรกรรม} ในพระราชบัญญัติกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ..."
ขอความเห็นดังนี้ หมายถึง เมื่อ ส.ป.ก. เข้าค่าเบินการสำรวจวัดและออกเอกสาร ส.ป.ก. 4 - 01
ในพื้นที่แปลงนั้นเรียบร้อยแล้ว หรือหมายถึงเมื่อ ส.ป.ก. มีแผนงานที่จะสำรวจแปลงดังกรองที่ดินของราษฎร
ในพื้นที่แปลงนั้น หรือหมายถึง เมื่อ ส.ป.ก. กำลังดำเนินการสำรวจวัดแปลงดังกรองที่ดินของราษฎร
ในพื้นที่แปลงนั้น หรือมีความหมายครอบคลุมเที่ยงใจ ควรที่ความให้ชัดเจนด้วย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบความที่กรมป่าไม้เสนอ ดังนี้
ประการใด โปรดแจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปองศักดิ์ อ่อนชา)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมป่าไม้

สำนักงานแก้ไขปัญหาราษฎร์ฯ (สมบัน.)

โทร. 5795574

โทรสาร 5795574

นายปองศักดิ์ อ่อนชา

เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล